

economy have been justified: the level of progressivity of technologies; factor completeness; stability ratio of staff; level of legal security; the average destructive influence. With the economic crisis, it is appropriate, in our view, to pay special attention to monitoring the financial condition of the company and assessment of the basis of its general level of economic security, implying that the crisis primarily generalize the risks destabilizing the financial sector of enterprise.

Keywords: security, enterprise, enterprise management, crisis, crisis development.

Одержано 15.09.2016 р.

УДК 330.522.2

Дробишева Олена Олегівна,
к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства,
Віташ Наталія Миколаївна,
магістр гр. ЕП-15-мз,
Запорізька державна інженерна академія

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У ДОСЯГНЕННІ ПІДПРИЄМСТВОМ СВОЇХ ЦІЛЕЙ

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що основні фонди є невід'ємною і особливо важливою частиною будь-якого підприємства, без яких неможливо здійснення господарської діяльності. Тому для досягнення оптимальних показників діяльності менеджменту підприємства потрібно підвищувати ефективність використання основних фондів. Метою статті є пошук оптимальної структури основних фондів на підприємстві як найважливішого напрямку поліпшення їх використання. Аналізуючи, систематизуючи і узагальнюючи наукові праці багатьох учених, було розглянуто сутність основних фондів, систематизовано погляди дослідників на класифікацію основних фондів підприємства. У результаті дослідження було виділено фактори, що впливають і змінюють структуру основних фондів. Доведено залежність поліпшення структури основних фондів підприємства та зростання виробництва і показника фондовіддачі, зниження собівартості, збільшення грошових накопичень. Визначено основні шляхи поліпшення структури основних фондів підприємства. Наукова новизна полягає у тому, що серед безлічі досліджень шляхом їх систематизації та порівняння були визначені ефективні напрями удосконалення структури основних виробничих фондів на підприємстві. В результаті дослідження ще раз доведено, що ефективність роботи підприємства, зростання його доходів, збільшення обсягів випуску продукції залежить від того наскільки ефективно використовуються наявні засоби праці, від оптимізації структури основних фондів шляхом збільшення питомої ваги активної частини основних засобів, придбання високопродуктивних машин і устаткування, своєчасного їх оновлення, зменшення частки невстановленого обладнання, забезпечення пропорційності між цехами і ділянками, зменшення не використовуваних і зайвих основних засобів за рахунок їх реалізації або здачі в оренду. Тоді успіхи підприємства не будуть мати ситуативний характер, а будуть чітко пов'язані з раціональним розташуванням основних фондів та якісною організацією виробництва. За допомогою удосконалення структури основних фондів можна буде суттєво покращити результати роботи підприємства. Подальші наукові дослідження мають спрямовуватися на кількісне визначення фінансового результату від оптимізації структури основних фондів підприємства.

Ключові слова: основні фонди, структура основних фондів, продуктивність праці, фондовіддача, використання та оновлення основних засобів.

ВСТУП

Основні фонди є матеріально-технічною базою будь-якого підприємства. Від рівня їх збалансованого розвитку і ефективності використання залежать важливі показники діяльності підприємства, зокрема, такі як конкурентоспроможність продукції на ринку та фінансовий стан підприємства. Враховуючи, що проблема підвищення ефективності використання основних фондів є центральною на сучасному етапі економічного розвитку України та зважаючи на

важливу роль основних фондів у виробничому процесі, необхідно вдосконалювати їх структуру, що сприятиме ефективному використанню основних фондів і виробничих потужностей, забезпечуючи при цьому зростання продуктивності праці та зниження витрат виробництва.

Постановка проблеми. На сьогодні кожне підприємство має розглядати питання стабілізації та виходу на конкурентоздатний рівень через призму своєї незалежності та самостійності як товаровиробника, з одного боку, і залежності від

макроекономічного впливу держави та зовнішнього економічного середовища, з іншого. Для того, щоб підприємство було найприбутковішим, необхідно більше уваги приділяти кількісному та якісному вдосконаленню основних виробничих фондів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблема ефективного використання основних фондів і виробничих потужностей підприємств займає визначальне місце в дослідженнях таких економістів, як В. Андрійчук, В. Антонюк, М. Герасимчук, І. Лукінов, Б. Кваснюк, Г. Одинцова, П. Орлов, О. Чорна, М. Чумаченко, І. Швець та інших.

Незважаючи на велику кількість наукових робіт та певні практичні досягнення, остаточно не знайдено ефективних шляхів вирішення проблеми формування основних фондів та управління ними на промислових підприємствах. Недостатньо вивченими залишаються питання теоретико-методичного характеру, пов'язані зі своєчасним оновленням основних фондів, оптимізацією їх структури відповідно до вимог технологічного процесу, організацією їх ефективного використання для забезпечення динамічного та інноваційного розвитку вітчизняних підприємств.

Мета статті (постановка завдання).

Підвищення ефективності використання основних фондів є запорукою збільшення вироблення продукції, що в кінцевому підсумку веде до збільшення доходів та підвищення рівня рентабельності підприємства. Метою статті є визначення напрямів підвищення ефективності використання основних виробничих фондів та методичних підходів до оптимізації їх структури для зростання ресурсного потенціалу та зміцнення фінансової стійкості.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Величезну роль у процесі праці на підприємстві відіграють основні фонди, оскільки у своїй сукупності вони визначають виробничу потужність і утворюють виробничо-технічну базу підприємства – один з найважливіших чинників будь-якого виробництва. На кінцеві результати господарської діяльності підприємств прямо впливають стан та ефективне використання основних фондів. Їх раціональне

використання сприяє поліпшенню всіх техніко-економічних показників, у тому числі збільшення випуску продукції, зниження її собівартості та трудомісткості виготовлення.

Основні фонди – це частина засобів виробництва, які беруть участь у процесі виробництва тривалий період, зберігаючи при цьому натуральну форму і властивості, а також переносять свою вартість на вартість готового продукту частинами [3, с. 140].

У економічній літературі поняття «основні фонди» має широку базу трактувань та визначень. У різні часи по-різному сприймалося сутність «основних фондів», поряд з яким використовується поняття «основні засоби». На основі проведеного аналізу наукової літератури можна зробити висновок, що більшість авторів під основними засобами розуміють матеріальні активи підприємства.

Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [3, с. 140].

При створенні кожне підприємство забезпечується необхідними виробничими фондами, з розвитком підприємства вони поповнюються та оновлюються. Основні фонди поділяються на виробничі та фонди невиробничого призначення.

Основні виробничі фонди становлять приблизно 95-98% загальної вартості основних фондів підприємства. До них відносяться ті фонди, що безпосередньо беруть участь у процесі виробництва. До основних фондів невиробничого призначення належать ті, що не беруть участі у процесі виробництва, але забезпечують його нормальне функціонування, задовольняють побутові та культурні потреби працівників, тобто це фонди, що належать до соціальних умов виробництва.

На рисунку 1 наведено типову класифікацію основних фондів промислового підприємства.

Рис. 1. Типова класифікація основних фондів підприємства

Джерело: розроблено авторами

Оскільки елементи основних фондів відіграють різну роль у процесі виробництва, велике значення має їх поділ на активну та пасивну частини.

До активної частини основних виробничих фондів належить комплекс машин і механізмів, що беруть безпосередню участь у виробничому процесі (транспортні засоби, устаткування, виробничий інвентар та ін.).

До пасивної частини основних виробничих фондів належить решта видів фондів, що не беруть безпосередньої участі у виготовленні продукту, але необхідні для виробничого процесу [1, с. 56]. Вони забезпечують нормальне використання активної частини основних виробничих фондів.

Така деталізація необхідна для виявлення резервів підвищення ефективності їх використання на основі оптимізації структури.

Склад основних фондів зумовлює їх роль у розширеному відтворенні. По-перше, одні основні фонди, як засоби праці, беруть участь у виробничому процесі. Це машини, устаткування, інструменти і т.п. По-друге, інші основні фонди створюють умови для здійснення виробничого процесу. Це будівлі, гідротехнічні споруди, транспортні споруди – мости, тунелі, дороги; електромережі, трубопроводи, а також основні фонди, призначені для збереження і переміщення предметів праці – складські приміщення, транспортні засоби. По-третє, вони підвищують продуктивність праці [3, с. 111].

Структуру основних фондів можна охарактеризувати як співвідношення між окремими видами основних фондів. Вона показує, яку відсоткову частку займає той чи інший вид (група) основних фондів у загальному їх обсязі, у загальній їх вартості.

Структура основних виробничих фондів, як і структура матеріально-технічної бази, має галузевий характер. Видова структура основних фондів на окремих підприємствах у різних галузях промисловості неоднакова і залежить від характеру діяльності підприємства. Залежно від належності до певної галузі народного господарства підприємство матиме різну частку засобів, які відносять до активної чи пасивної частини. Наприклад, частка будівель у загальній вартості основних фондів найбільш висока у легкій і харчовій промисловості (44%), споруд – у паливній промисловості (17%), передавальних пристроїв – в електроенергетиці (32%), машин та устаткування – на підприємствах машинобудівного комплексу (45% і вище) У транспортній галузі транспортні засоби становлять 60-70%; будинки, споруди та передавальні пристрої – 20-25%; силові, робочі машини та устаткування – 3-5%; тоді як в інших галузях народного господарства питома вага транспортних засобів становить 2-4% загальної вартості основних виробничих фондів [5, с. 77].

За сукупністю промислових підприємств України в загальному обсязі основних фондів частка окремих їх видів останніми роками коливалась у таких межах: будівель і споруд – 45-47%, машин і устаткування – 40-42%; транспортних засобів – 2,5-3%.

Існує багато факторів, що впливають і змінюють структуру основних фондів, а саме:

- виробничо-технологічні особливості підприємства;
- науково-технічний прогрес (технічний рівень виробництва);
- ступень розвитку різних форм організації виробництва;
- вартість будівництва виробничих об'єктів і рівня цін на технологічне устаткування;
- відтворювальна структура капітальних вкладень у створенні нових основних фондів;
- рівень автоматизації і механізації;
- кліматичні та географічні умови розміщення підприємств;
- рівень спеціалізації і кооперування;
- характер продукції та ін.

При аналізі основних фондів застосування методів горизонтального й вертикального аналізів допомагає відтворити структурну цілісність об'єкту дослідження, а використання коефіцієнтного методу – дає змогу проаналізувати основні складові об'єкту у їх тісній взаємодії. Джерелами даних для аналізу є план підприємства, план технічного розвитку, форма № 1 «Баланс підприємства», форма № 5 «Додаток до балансу підприємства», «Звіт про фінансово-майновий стан підприємства», дані про переоцінку основних засобів, інвентарні картки обліку основних засобів.

Починати аналіз основних фондів на підприємстві слід з ознайомлення зі складом загалом, і за окремими групами. При цьому виявляється рух і напрямок зміни основних фондів, частка промислово-виробничих і невиробничих фондів, виробничих основних фондів інших галузей на початок та кінець звітного періоду.

Важливим етапом при формуванні структури основних фондів є її аналіз. Аналіз складу основних фондів, відокремлення груп, підгруп, які складають структуру засобів праці, визначення їх частки та співвідношення дозволяє конкретизувати, яка група основних засобів є найвагомішою у структурі та визначити співвідношення нових основних засобів та тих, які вже є у користуванні [1, с. 65].

Вивчаючи зміну структури засобів у вартісному виразі, з'ясується, за рахунок чого вона сталася – зміни складу будівель і споруд чи складу машин, обладнання та інших груп основних фондів. Важливою умовою раціональної зміни складу будівель і споруд є зростання виробничої площі у порівнянні з невиробничою, зокрема виробничої площі цехів, де відбуваються виробничі процеси.

Аналіз складу і структури основних виробничих засобів забезпечить керівництво підприємства інформацією про склад основних засобів і співвідношення між їхніми групами, уможливить виявлення тенденції зміни структури основних засобів за групами. Порівняння із середніми та найліпшими показниками дасть змогу вжити відповідних заходів для відновлення оптимальної питомої ваги машин і обладнання як найактивнішої частини основних засобів, а також визначити міру впливу цих змін на показники використання основних засобів.

Чим вище частка механізмів, машин, пристроїв, приладів у вартості основних виробничих фондів, тим вище показник фондовіддачі. Тому поліпшення

структури основних фондів розглядається як умова зростання виробництва і показника фондівіддачі, зниження собівартості, збільшення грошових накопичень.

Оскільки показник фондівіддачі є одним з основних факторів, який визначає обсяг продукції підприємства, тому необхідно детально проаналізувати, які фактори, в свою чергу, впливають на неї. Їх багато, як залежних, так і незалежних від підприємства. Проте резерви її росту – оптимальне використання техніки на кожному підприємстві і робочому місці. Інтенсивний шлях ведення господарства припускає систематичне зростання фондівіддачі за рахунок зростання продуктивності машин, механізмів і устаткування, технічного удосконалення основних фондів, покращення структури основних фондів промислового підприємства.

Найбільш проста двофакторна модель аналізу:

$$\Phi_{\text{В}} = \frac{\text{В}}{\text{ОВФ}} \quad (1)$$

де $\Phi_{\text{В}}$ – фондівіддача;

В – випуск продукції, тис. грн.;

ОВФ – основні виробничі фонди, тис. грн.

Шляхом розширення можливо перетворити цю модель, помноживши і розділивши чисельник і знаменник на вартість активної частини фондів і вартість машин і механізмів:

$$\Phi_{\text{В}} = \frac{\text{ОВФа}}{\text{ОВФ}} \times \frac{\text{ОВФму}}{\text{ОВФа}} \times \frac{\text{В}}{\text{ОВФму}} = \text{ПВа} \times \text{ПВму} \times \text{Фвму} \quad (2)$$

де ОВФа – активна частина основних фондів;

ОВФму – вартість машин і устаткування;

ПВа – частка активної частини основних фондів у загальній їхній вартості (середньорічні величини);

ПВму – частка машин і устаткування в активній частині основних фондів;

Фвму – фондівіддача машин і устаткування.

Факторний аналіз фондівіддачі із застосуванням даної моделі найбільш доцільний, оскільки дозволяє відповісти на питання, які зміни у структурі основних виробничих фондів, тобто співвідношення активної і пасивної частини, а також співвідношення вартості активної частини основних засобів та машин і обладнання вплинули на зміну фондівіддачі, тобто ефективність використання основних фондів. Для аналітичної роботи за цією моделлю підприємства, незалежно від розміру, власності й галузі, мають повне інформаційне забезпечення, що дозволяє оперативно провести аналіз і зробити висновки щодо наявних резервів росту ефективності діяльності суб'єкта господарювання за рахунок поліпшення використання основних засобів, оптимізації їхньої структури [6, с. 39-41].

Розходження виробничої структури основних фондів у різних галузях промисловості є результатом техніко-економічних особливостей цих галузей. Навіть підприємства усередині однієї тієї ж галузі промисловості, як правило, мають неоднакову виробничу структуру основних фондів. Найбільш висока питома вага активних елементів основних фондів на підприємствах із високим рівнем технічної

оснащеності і електроозброєності праці, де виробничі процеси механізовані й автоматизовані і широко використовуються хімічні методи обробки.

Майже кожне підприємство може поліпшити структуру основних виробничих фондів за рахунок підвищення частки виробничого обладнання. Це можливо завдяки більш раціональному розміщенню устаткування усередині цехів, розставлянню його на відкритих майданчиках, де це можливо, а також виносу з виробничих площ невиробничих служб (складів, контор і т.п.) і розміщення на них додаткової кількості обладнання [7, с. 87].

На виробничу структуру основних фондів також впливає капітальне будівництво. Домагаючись зниження вартості будівництва, наприклад, виробничих будинків, можливо зменшення частки пасивних елементів основних фондів у загальній їх вартості і тим самим підвищення ефективності витрат, вкладених в основні фонди підприємства.

Все це говорить про те, що підприємство зацікавлене в підвищенні частки машин і обладнання – найбільш активної частини основних фондів і в зниженні питомої ваги насамперед будинків і господарського інвентарю без збитку для ефективного функціонування виробничого процесу [5, с. 32].

Оцінка співвідношення між різними видами основних виробничих фондів надає чітке визначення, куди більше вкладається коштів підприємства. Здавалося б, чим вища на підприємствах частка виробничого обладнання, тим вищий рівень їх технічного оснащення та більше можливостей щодо збільшення обсягу випуску продукції, потужності підприємства. Але, з іншого боку, якщо нове, надсучасне устаткування поставити просто неба, воно швидко вийде з ладу. Тому недостатня кількість елементів пасивної частини негативно впливає на ефективність використання засобів виробництва, і передусім на їх технічний стан та обслуговування [7, с. 133]. Тому для найбільш ефективного використання основних виробничих фондів підприємству необхідно оптимізувати співвідношення між активною та пасивною частинами.

Таким чином, значними резервами кращого використання основних фондів є введення в дію нових технологічних ліній, агрегатів, устаткування, удосконалення структури основних виробничих фондів за рахунок збільшення питомої ваги активної частини основних засобів, придбання високопродуктивних машин і устаткування, своєчасне їх оновлення, зменшення частки невстановленого обладнання, забезпечення пропорційності між цехами і ділянками, зменшення не використовуваних і зайвих основних засобів за рахунок їх реалізації або здачі в оренду.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Важливим напрямом підвищення ефективного використання основних фондів є вдосконалення їх структури. Для кожного підприємства дуже важливо, в яку групу основних виробничих засобів вкладати кошти. Воно зацікавлене в оптимальному підвищенні

частки машин, устаткування, тобто активної частини основних засобів, які обслуговують процес виробництва і характеризують виробничі можливості підприємства. Від того наскільки ефективно використовуються наявні засоби праці, від їх відповідності основним напрямкам науково-технічного прогресу залежать і загальні результати роботи підприємства, створення принципово нових підходів до управління підприємством в цілому та основними засобами зокрема.

Основними шляхами поліпшення структури

основних фондів можна визначити розвиток науки і техніки, ліквідація надмірностей у будівництві споруд і будівель, підвищення питомої ваги активної частини в загальній вартості основних фондів, раціональне розташування основних засобів та якісна організація виробництва, вдосконалення використання площ, зниження витрат з обслуговування основних фондів.

Подальші наукові дослідження мають спрямовуватися на кількісне визначення фінансового результату від оптимізації структури основних фондів підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства: 4-е вид., перероб. і доп. – Мінськ: ТОВ «Нове знання», 2013. – 688 с.
2. Стражев В. І. Аналіз господарської діяльності в промисловості: Підручник / В. І. Стражев, Н. А. Русак, О. Ф. Моргун та ін; За заг. ред. В. І. Стражева. – Мінськ: Вишэйшая Шк., 2014. – 398 с.
3. Мамедов О. Ю. Сучасна економіка: Навчальний посібник / Наук. ред. О. Ю.Мамедов. – К.: Феникс, 2014. – 608 с.
4. Волков О. І. Економіка підприємства: Підручник / За ред. проф. О. І. Волкова. – 2-е вид., перероб. і доп. – М.: ИНФРА-М, 2012. – 520 с.
5. Рыбин В.И. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятий и объединений: Учебник / Под редакцией В. И. Рыбина, пер. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 391 с.
6. Кузьмін О. Економічна ефективність використання основних засобів підприємства / О. Кузьмін // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – № 20 (9). – С. 240-245.
7. Грузинов В. П. Экономика предприятия и предпринимательство. – М.: Машиностроение, 2011. – 317 с.
8. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2014. – 528 с.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kodeksy.com.ua/buh/psbo/7.htm>.

Дробышева Алена Олеговна, Виташ Наталия Николаевна

ОПТИМИЗАЦИЯ СТРУКТУРЫ ОСНОВНЫХ ФОНДОВ И ИХ ЗНАЧЕНИЕ В ДОСТИЖЕНИИ ПРЕДПРИЯТИЕМ СВОИХ ЦЕЛЕЙ

Актуальность темы исследования обусловлена тем, что основные фонды являются неотъемлемой и особенно важной частью любого предприятия, без которых невозможно осуществление хозяйственной деятельности. Поэтому для достижения оптимальных показателей деятельности руководству предприятия нужно повышать эффективность использования основных фондов. Целью статьи является поиск оптимальной структуры основных фондов на предприятии как важнейшего направления улучшения их использования. Анализируя, систематизируя и обобщая научные труды многих ученых, была рассмотрена сущность основных фондов, систематизированы взгляды исследователей на классификацию основных фондов предприятия. В результате исследования было выделено факторы, влияющие и изменяющие структуру основных фондов. Доказана зависимость улучшения структуры основных фондов предприятия и роста производства, показателя фондоотдачи, снижения себестоимости, увеличения денежных накоплений. Определены основные пути улучшения структуры основных фондов предприятия. Научная новизна заключается в том, что среди множества исследований путем их систематизации и сравнения были определены эффективные направления совершенствования структуры основных производственных фондов на предприятии. В результате исследования еще раз доказано, что эффективность работы предприятия, рост его доходов, увеличение объемов выпуска продукции зависит от того насколько эффективно используются имеющиеся средства труда, от оптимизации структуры основных фондов путем увеличения удельного веса активной части основных средств, приобретения высокопроизводительных машин и оборудования, своевременного их обновления, уменьшения доли неустановленного оборудования, обеспечения пропорциональности между цехами и участками, уменьшения неиспользуемых и лишних основных средств за счет их реализации или сдачи в аренду. Тогда успехи предприятия не будут иметь ситуативный характер, а будут четко связаны с рациональным расположением основных фондов и качественной организацией производства. С помощью совершенствования структуры основных фондов можно будет существенно улучшить результаты работы предприятия. Дальнейшие научные исследования должны быть направлены на количественное определение финансового результата от оптимизации структуры основных фондов предприятия.

Ключевые слова: основные фонды, структура основных фондов, производительность труда, фондоотдача, использование и обновление основных средств.

Drobysheva Olena O., Vitash Nataliya M.

OPTIMIZING THE STRUCTURE OF ASSETS AND THEIR VALUE IN ACHIEVING ENTERPRISE'S GOALS

Topicality of the research is due to the fact that capital assets are essential and particularly important part of any enterprise, without which it is impossible to carry out economic activities. Therefore, to achieve optimal performance of enterprise management it is necessary to raise efficiency of fixed assets. The aim of the article is the search for the optimal structure of assets in the company as an important direction to improve their use. Analyzing, summarizing and systematizing research work of many scientists the nature of assets has been examined, the views of researchers on the classification of the core business have been systematized. In the course of study factors that affect and alter the structure of the main funds have been highlighted. Dependence of improvement the structure of the core business and the growth rate of production and capital productivity, reduction of costs, increase of cash savings has been proved. The main ways of improving the structure of the core business have been determined. Scientific novelty lies in the fact that among the many studies effective directions of improving the structure of fixed assets in the enterprise have been determined with the help of organization and comparison. The study once again proved that the efficiency of enterprises, the growth of revenues, an increase in output depends on how efficiently available means of work are used, on optimizing the structure of assets by increasing the proportion of the active part of fixed assets, the acquisition of high-performance machinery and equipment, their timely updates, reducing the share of unidentified equipment, ensuring proportionality between the shops and sites, reducing unused and unnecessary fixed assets through their sale or lease. Then the success of the enterprise will not have situational character, and will be clearly related to the rational location of assets quality and organization of production. With the improvement of the structure of assets it will be possible to significantly improve business results. Further research should be directed at the quantification of the financial results of the optimization of the structure of the core business.

Keywords: *fixed capital, structure of fixed assets, labor productivity, capital productivity, use and replacement of fixed assets.*

Одержано 16.09.2016 р.